

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Дизайн середовища	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціалізація	022 «Дизайн»	Семестр	7

ЖИВОПИС ЗА ФАХОМ

Семестр 7 (2022)

01 вересня — 13 грудня 2022-2023 н. р.

Викладач	Чурсін Віктор Володимирович, ст. викладач
E-mail	alex22arh@gmail.com
Заняття	онлайн
Консультації	онлайн
Адреса	ауд. 303, поверх 3, корпус 3, вул. Мистецтв 8
Телефон	(057) 706-02-81 (кафедра).

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи (тільки у робочі дні до 18-00). Умови листування:

- 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (Живопис за фахом);
- 2) в полі тексту листа позначити курс, групу, ПІБ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
- 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання*. Розширення: *текст* — doc, docx, *ілюстрації* — jpeg, pdf.

Окрім роздруків для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Живопис за фахом» є певний обсяг знань та практичних навичок, надбаних на попередніх курсах. Обов'язковим є достатній рівень навичок роботи з фарбами у техніці акварелі, гуаші, темпері, акрилу.

Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу вибіркової дисципліни та підготовки у практичній роботі.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Показ робіт із методичного фонду академії, альбомів з репродукціями робіт видатних українських та зарубіжних художників. Демонстрація матеріалу за допомогою

лабораторних приладів. Ознайомлення студентів з електронними версіями матеріалу з академічного живопису та застосування додаткової літератури з дисципліни, навчальних посібників та методичних рекомендацій:

Методичні рекомендації:

1. Чурсіна В.І. Методичні рекомендації до виконання завдань з дисципліни «Академічний живопис»: «Техніка акварельного живопису у вирішенні зображальних задач» для студентів спеціалізації «Графіка». Харків, ХДАДМ, 2015. 21 с.: іл.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

1. Йоганнес Іттен Наука дизайну та форми. Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах / Іттен Йоганнес. Київ ArtHuss, 2021. 136 с.
2. Кафедра живопису ХДАДМ: традиції та сучасність/ Painting sub-department of Kharkiv state academy of design and arts: traditions and modern life / упоряд.: М. І. Деркач, В. Ю. Гальченко ; редкол.: В. Л. Ганоцький та ін. ; Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв, Ф-т образотвор. мистецтва. - Харків : ХДАДМ, 2015. 239 с.
3. Сучасне мистецтво. Наук. збірник. Випуск XIV, 2018, К.: ПСМ НАМ України, 375 с.
4. Чурсіна В.І. Акварельний живопис та його зображальні засоби. Харків, «Майдан», 2017.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Виконання завдань дисципліни «Живопис за фахом» студентами 4-го курсу (бакалаври) спеціалізації «Дизайн», професійне спрямування: «Дизайн середовища» потребує наступні матеріали: планшети 40x60 – 2 шт., 50x70 – 2 шт., пензлі, палітра, папір, фарби: акварель, гуаш, темпера, акрил.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Викладання практичного курсу «Живопис за фахом» для студентів 4 курсу бакалаврату денної форми навчання спеціалізації «Дизайн» сприяє здійсненню головної задачі вищої школи – формуванню художника-професіонала, розвитку його формально-абстрактного мислення при створенні реального об'єкту візуальної композиції, живописно-декоративного відтворення реальності, її умовно-стилізаційної реалізації, а також підготовці висококваліфікованих спеціалістів-художників дизайнерів середовища.

Дисципліна «Живопис за фахом» вводить у головні принципи глибокого вивчення живописної майстерності, необхідної для створення оригінальних за формою і змістом художніх творів. Важливим завданням викладання живопису є виховання у студентів художнього бачення конкретного предметного світу, природи, людини, предметів побуту, а також вміння критично використовувати і розвивати кращі традиції класичної спадщини вітчизняної та світової культури, новітніх досягнень європейської художньої культури.

Студент має засвоїти не обмежений комплекс живописних прийомів, а отримати міцні основи професійного вміння, які допоможуть справлятися зі складними проблемами синтезу у всякому колірному завданні, вирішувати різноманітні незвичні художні та технологічні задачі, які часто стають перед художником-дизайнером.

Основна форма навчання живопису – етюд з натури. Процес вивчення натури в етюді має будуватися на нерозривному зв'язку всіх елементів зображальної мови: композиції, рисунку, колірних, тональних, пластичних, просторових і світлотіньових співвідношень.

Вирішення вказаних задач спрямоване на вираз живого реального відчуття баченого світу, на передачу характерів, психологічного стану. Важливо навчитись визначати головне, суттєве, типове, пізнати закономірності кольору, отримати навички композиційного мислення у відтворенні форми, світла, тону і простору.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

«Живопис з фахом» є однією з найважливіших фундаментальних дисциплін професійної підготовки студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що забезпечує фахову підготовку художника-дизайнера

Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, вона вивчається протягом 4 року, 7-го семестру (2 кредити ECTS, загальний обсяг 90 годин, з них 45 годин практичних занять і 45 годин самостійних – 3 год. аудиторних на тиждень).

Курс має: 2 змістовних модуля, 3 теми (завдання).

Змістовний модуль 1.

Тема 1. «Одягнена напівпостать» (копія зі зразка з метод. фонду ХДАДМ), 20 годин.

Змістовний модуль 2.

Тема 2. «Одягнена напівпостать у неглибокому просторі» (жіноча або чоловіча модель), 20 години.

Тема 3. Моделювання дрібних форм (5 годин)

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання серії завдань. Основна форма вивчення курсу — практичні завдання.

Мета запропонованих завдань — придбання студентами живописної майстерності, практичних навичок у використанні колористичних можливостей, формуванні своєї культури для втілення ідеї художньої єдності в композиціях, створенні високого рівня авторських творчих робіт.

На курсі (7 семестр) для одержання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» закріплюються набуті навички та вміння, продовжується вдосконалення художньої майстерності. Етюд з натури є основним методом навчання живопису. Навчальний процес складається з послідовних етапів роботи:

- композиційний тональний етюд-пошук у малому розмірі з метою загального композиційно-пластичного рішення;
- кольоротональний етюд-пошук, вирішення великих співвідношень постановки;
- виконання академічного етюду.

Розвиток у процесі навчання здійснюється не тільки змістом навчального матеріалу, але й особистістю викладача і стилем спілкування зі студентами.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 6. Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).

СК 8. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.

СК 9. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями).

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (РН)

РН 8. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.

РН 11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.

РН 18. Відобразити морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи виконаних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі переглядів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
Відмінно	90–100	А	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
Добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з

адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студенти повинні обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності студент має право на дозвіл вийти з аудиторії. Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах безпосередньо впливає на зниження підсумкової оцінки (мінус 3 бали за кожний пропуск).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю визначено плагіат – тобто суттєве запозичення або копіювання в практичній роботі чужих матеріалів, студент не отримує бали за тему. Він зобов'язаний її переробити, в цьому випадку нараховується лише 50% від максимальної кількості балів за цю частину. Якщо факт академічної недоброчесності зафіксований на підсумковому перегляді — студент максимально отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю. **Корисні посилання:** <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>
<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
Змістовний модуль 1.						
05.09	1	Практичні самостійні	Рисунок напівпостаті на розмірі (копія).	3/3	Поточний перегляд	
12.09	1	Практичні самостійні	Продовження рисунку під акварель у розмірі.	3/3	Поточний перегляд	
19.09	1	Практи	Знаходження великих	3/3	Поточний перегляд	

		чні самостійні	колір. і тон. Відношень.			
26.09	1	Практичні самостійні	Ліплення форми одягненої напів - постаті.	3/3	Поточний перегляд	
03.10	1	Практичні самостійні	Ліплення форми. Уточнення колірних плям.	3/3	Поточний перегляд	
10.10	1	Практичні самостійні	Продовження роботи. Проробка деталей.	3/3	Поточний перегляд	
17.10.	1	Практичні самостійні	Уточнення форми. Завершення роботи над завданням.	3/3	Поточний перегляд	
Змістовний модуль 2.						
24.10.	2	Практичні самостійні	Виконання напівпостаті. Композиційні, колірні, тональні пошуки.	3/3	Поточний перегляд	
31.10	2	Практичні самостійні	Пошукові етюди. Уточнення руху.	3/3	Поточний перегляд	
07.11	2	Практичні самостійні	Рисунок у розмірі.	3/3	Поточний перегляд	
14.11	2	Практичні самостійні	Виконання напівпостаті у кольорі. Знаходження великих кольоро-тональних плям.	3/3	Поточний перегляд	
21.11	2	Практичні самостійні і	Продовження роботи. Ліплення форми у зв'язку із простором.	3/3	Поточний перегляд	

28.11	2	Практичні самостійні	Вирішення деталей. Уточнення форми.	3/3	Поточний перегляд	
05.12	3	Практичні самостійні	Моделювання дрібних форм, перевірка зв'язку великої форми з деталями.	3/3	Поточний перегляд	
12.12	3	Практичні самостійні	Уточнення форми, узагальнення кольоротонального вирішення, вияв головних акцентів.	3/3	Поточний перегляд	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–40
2	Поточний контроль	0–40
3	Поточний контроль	0–20
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, проявив креативне мислення при виконанні завдань, творчо і професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у міжнародних або всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях (отримав відзнаку).
A	17–19	37–39	Студент в повному творчо і якісно я опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Показав відмінні результати під час поточного контролю.
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, продемонстрував якісний рівень вмінь під час поточного контролю, виконав усі поставлені завдання.
B	12–15	32–35	Студент добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно виконав усі поставлені задачі, творчо підійшов до виконання практичних завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.
C	8–11	22–31	Студент в цілому добре опанував матеріал практичного курсу, вчасно та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки (відсутність творчого підходу тощо).
D	4–7	10–21	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана

			робота має значні недоліки (відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи тощо).
Е	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного курсу, не впорався з головними задачами дисципліни, практична робота має багато значних недоліків (відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи, значна кількість суттєвих помилок при виконанні завдання, пропуски занять без поважних причин тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять, участь у художніх виставках та конкурсах, а також участь у житті групи (1-5 балів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Йоганнес Іттен. Наука дизайну та форми. Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах / Іттен Йоганнес. Київ: ArtHuss, 2021. 136 с.
2. Ковальова М., Крот Т. Проблема побудови колориту в портреті: Історіографія // Матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції за підсумками роботи у 2016 – 2017 рр. Харків: ХДАДМ, 2017. С. 175 – 177.
3. Ковальова М.М., Федюн Є. Академічні живописні роботи 1970 – 1980-х років учнів Харківського художньо-промислового інституту // Шості Платонівські читання: Тези доповідей Міжнародної наукової конференції. К.: Міністерство культури, Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, 2019. С. 151 – 152.
https://platonconference.kiev.ua/documents/Platon_chit_6_blok_final-2.pdf
4. Сучасне мистецтво. Науковий збірник. Випуск XIV. К.: ІПСМ НАМ України, 2018. 375 с. іл.
5. Чурсіна В.І. Акварельний живопис та його зображальні засоби. Харків, Вид.: Майдан, 2018. 71 с.